

Vzroki sedanje depresije - Nemčija o splošni razorožitvi

NENADNI PROPAST VELIKIH PODJETNIŠKIH ZVEZ JE PO MNENJU EKONOMSKEGA VEŠČAKA PRIVEDEL DO SEDANJE DEPRESIJE.—BOLJE ČASE NAPoveduje TEKOM LETOŠNJE ZIME, VENDAR BO IZBOLJŠANJE LE DELNO.

POBUDA ZA KONČNO KONFERENCO

Nemška delegacija bo v Genovi delovala na to, da se za prihodnje leto skliče konveljavna razorožitvena konferenca vseh držav.

—

Berlin, Nemčija. — Nemška delegacija z grofom Bernstorffom na čelu, ki je odpotvala v Genovo, je dobila navodila od vlade, naj pritiska na to, da se države zedinijo, da se skliče prihodnje leto splošna razorožitvena konferenca vseh držav v zvezi narodov, ki naj bi bila tudi zadnja in obenem uspešna.

Odšla je ta delegacija na pripravljalno konferenco, ki se prične v Genovi v četrtek in na kateri se ima vse potrebitno ukreniti, da bo glavna konferenca prihodnje leto gladko potekala. Nemška delegacija stoji na stališču, da ni potrebno, da bi prišlo že na tej predpripravljalni konferenci do sporazuma v vseh točkah, marveč svetuje, naj bi se o vseh sklenjenih predlogih, kakor tudi o raznih drugih poročilih pismeno obvestile vse vlade in bi se temu obvestili priložila tudi izjava, kako stališče zavzemajo pri posameznih točkah zastopniki posameznih držav na konferenci.

Izmed točk, o katerih se pričakuje, da ne bo prišlo v njih do sporazuma na tej konferenci med Nemčijo in Francijo, je vprašanje izvežbanih vojaških rezerv in zalog vojnega materijala. Dočim se po mnjenju Francije tega ne sme smatrati za faktor, ki ojačuje vojsko in mornarico, ste Nemčija in Anglia nasprotnega mnenja. Druga točka zadev, katera bo tudi delala težkoče, je že večkrat omenjeni spor med Italijo in Francijo.

—

IZBIL JI NAMERO PO SAMOURU

Sidney, Avstralija. — Sicer na surov, vendar pa na popoloma primeren način je neki tukajšnji avijatik rešil življene neki ženski, ki se je kot potnica vozila v njegovem aeroplantu. Ravno, ko je letel nad tukajšnjim mestom, je pilot opazil, da se pripravlja ženska, da bo skočila iz aeroplana. Pilot je izpustil kontrolo nad letalom, se obrnil in prisoli ženski krepko buško v obraz takoj, da se je onesvetila. Takoj na to se je spustil na zemljo, kjer je oddal žensko nadaljnemu varstvu.

—

Katoliški Slovenci oglašajte svoje prireditve v "Amerikanškem Slovencu"!

"KRALJ VSEH KRALJEV" KRONAN ZA CESARJA

"Njihovo Veličanstvo", Ras Tafari, vidimo na sliki. Preteklo nedeljo se je z največjo glorio in pompon izvršilo njegovo kronanje za cesarja države Abesinije. Slika nam kaže tudi prostor v mestu Addis Ababa, kjer so se slovesnosti vršile.

NEMČIJA ZA PROSTO TRGOVINO

Nemčija bo mogla izpolnit obveznosti le, ako se bo njen izvoz zvižl.

—

Dresden, Nemčija. — V svojem govoru, ki ga je imel ob otvoritvi neke banke, se je predsednik nemške državne banke, dr. H. Luther, izrazil, da morajo po določbah Youngevega načrta pomagati vsi narodi pri reševanju reparacijskega vprašanja. Svetovni kapital, je dejal, mora biti ročeli zemlji enakomerno razdeljen in ne nakupičen samo na nekaterih mestih. Dalje, Nemčija ima izpolniti velike obveznosti s plačevanjem reparacij. To pa ji bo mogoče, ako se bo dvignil nemški izvoz. V dosegu tega pa sestovni trgi ne smejo biti zaprili ali ograjeni, ampak prosti in dostopni vsakomur v naravnini trgovski konkurenči.

—

SMRTNA KOSA

Chicago, III. — Preteklo soboto je preminula rojakinja Mrs. Anna Frank, 7013 North Clark St. Pogreb se je vršil v torek zjutraj iz cerkve sv. Jezronima in ga je imel v oskrbi pogrebni zavod L. Zefran. Pokojna je bila stara 34 let ter je bila rojena v fari Lipovce, Prekmurje. Poleg soproga zapušča tudi enajst otrok. N. v. m. p.!

—

VELIKANSKI POMP PRI KRONANJU

Addis Ababa, Abesinija. — S sijajem, s katerim se ne more primerjati noben evropski kraljevski dvor, se je izvršilo preteklo nedeljo kronanje tukajšnjega kralja Ras Taffarija in njegove žene. Pri tej prilikai si je kralj privzel natanko nad letalom, se obrnil in prisoli ženski krepko buško v obraz takoj, da se je onesvetila. Takoj na to se je spustil na zemljo, kjer je oddal žensko nadaljnemu varstvu.

—

Katoliški Slovenci oglašajte svoje prireditve v "Amerikanškem Slovencu"!

SIRITE AMER. SLOVENCA!

KRIŽEM SVETA VARGAS, BRAZILSKI NAPOLDIKTATOR

Novi brazilski predsednik namrava razpustiti parlament.

—

Rio de Janeiro, Brazilija. — Vodja brazilskih upornikov in predsednik liberalne stranke, ki je bila glavna oponentinja bivše vladne stranke, je prevezel v pondeljek vodstvo provizorične brazilske vlade. Drugi vodje v revoluciji, kakor tudi visoke vojaške osebnosti, so odobrili Vargasovo imenovanje predsednikom, kar tudi njegov vladni program. Na vprašanje, bo li skušal dejelo vladati kot diktator, je odgovoril Vargas, da bo vodil predsedništvo "z obzirno polnomožjo" in da bo parlament takoj razpustil za nedoločeno dobo.

—

AMERIŠKI KONZUL IN NJEVA ŽENA UTONILA

Havana, Kuba. — Tukajšnji ameriški konzul, Wm. R. Jackson, doma iz Madison, Ill., njegova žena in še en prijatelj so preteklo nedeljo našli žalostno smrt v valovih Matanzas zaliva. Konzul je skušal rešiti svojo ženo, katere je hud orkan vrgel v vodo z neke pecine, pri tem pa je še sam izginil v valovih. Za njim je skočil, da bi ju rešil, neki prijatelj, ki se je nahajal v njih družbi, a zadela ga je ista usoda.

—

CELA DOMAČA "PARTY" OROPANA

Chicago, Ill. — Okrog 60 gostov je bilo zbranih preteklo nedeljo zvečer v hiši na 3829 W. Adams St., kjer sta Benji in Anna Wolpert obhajala slavnost srebrne poroke. Ko je bilo veselje na višku, je takoj nato padlo tudi v najglobokejšo nižino, ko so se pojavili v hiši štirje oboroženi banditi, ki so prestrašenim gostom pobrali vse dragocenosti in odnesli plena preko 10,000. Na nekega mladiča, ki je stopil iz vrste žrtev, so banditi oddali streli in ga lahko ranili.

—

Izšel je AVE MARIA KOLEDAR

ZA LETO 1930.

Cene 50c.

Koledar je po vsebini vrlo zanimiv, posvečen Baragovi stoletnici, radi česar bi ga moral naročiti vsaka slovenska družina v Ameriki. Priporočljivo je, da ga naročite tudi svojim domaćim v starici. Koledar bodo veseli, vam pa za istega hvaljeni.

Naroča se pri:

AVE MARIA

Box 443, Lemont, Ill.

Iz Jugoslavije.

SMRTNA NESREČA MOTOCIKLISTA. — DIVJAŠKI RO-PARSKI NAPAD. — RAZŠIRJANJE PRISTANIŠ. — VELIKA POŽARNA NESREČA. — SMRTNA KOSA IN DRUGE VESTI.

Vsled poškodb umrl

Ivan Šemerl, 29letni sin upokojenega šolskega upravitelja v Lescah, ki bi se imel v kratkem poročiti s Pavlo Drašlerjevo, se je 13. oktobra zvečer poslavjal od svojih prijateljev v Radovljici. Fanfane so mu namereč privedli fantovščino. Veseli in razigrane volje se je vsedel na motorno kolo, da se odpelje proti domu v Lesce. Sredi pota med Radovljico in Lescami je pa iz neznanega vzroka padel s koleša in se močno poškodoval na glavi. Takoj ko so ga našli, so ga prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer je cel teden ležal nezavest, dokler ga ni smrt rešila. Muk in mu za vedno zatisnila oči.

Zaradi 81 Din zgubil roko

V zagrebško bolnišnico so pripeljali kmeta Mirka Dragiča, katerega so na cesti, ko se je vračal iz sejma, napadli roparji in mu pobrali denar ter ga do nezavesti pretepli. Da svoje hudoletstvo zakrijejo, so ga položili na železniški tir, da bi ga vlak povozil. — Kmet se je na tiru nekoliko prevabil in tako mu je vlak, ki je kmalu privozil, odrezal levo roko. Kmet se je od silnih bolečin zavedel. Nesrečo je tudi opazil strojevodja vlaka, ki je vlak ustavil in nesrečne žale peljal v Zagreb v bolnico.

Moderniziranje pristanišč

V gradbenem ministerstvu proučavajo glede moderniziranja in preuredbe jugoslovanskih pristanišč. Z velikimi deli, ki jih ti načrti obsegajo, se bo pričelo baje še to leto. Prvo na vrsti je pristanišče v Šibeniku. Potem pride Split, Gruž, Kotor, Sušak in še nekatera manjša pristanišča.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrla Milka Zemanova roj. Oražmova, soproga trgovskega sotrudnika. V Framu je preminula Katarina Kranjčeva, roj. Folberjeva starca 53 let. — V Selincu pri Mariboru je umrl Simon Namestnik-Jurko, veleposeten industrijalec in gostilničar. — V Mariboru je umrla Helena Sinčeva, starca 82 let. — V Celju je umrl Martin Teržan, delavec iz Griž pri Žalcu, star 23 let.

Nov kammolom

V Dobrini v ptujskem okraju je prevzel dela v novem kammolomu ptujski cestni odbor. Kammolom je poln dela in kamenje je dobre kakovosti. Visok je 30 metrov.

Cvetje v jeseni

Iz Sevnice pišejo, da so opazili pri trganju grozdja na isti mlačiki, ki je imela krasne velike grozde, lep, popolnoma razvit grozd v cvetu. Na solnčnih mestih pa krasno cveto trobentice.

Vlom

Neznan svedrovec so v noči od 11. na 12. oktobra vlomili v župnišče na Viču. V pisarni so vse prevrnili in razmetalni. Iz jeze, ker so dobili komaj 40 Din, so pa pustili sredi pisarne neprijeten spominek.

SIRITE 'AMER. SLOVENCA'

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The First and the Oldest Slove-
nian Newspaper in America.
Established 1891.

Izjava vsak dan razun nedelj, po-
deljek in dnevov po praznikih.

Izjava in tisk
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto	\$5.00
Za pol leta	2.50
Za četr leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	1.50
Za celo leto	\$6.00
Za pol leta	3.00
Za četr leta	1.75
For one year	\$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	1.50
For one year	\$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75

POZOR. — Številka poleg vašega naslova na listu znači,
do kaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker
s tem veliko pomagate listu.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlanji na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu čas do četrtek dopolne. — Na dopsi brez podpisa se ne oziroma — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

P. A. Urankar:

Otroci se vode boje

Koliko truda in težav imajo včasih z otroci, ki vode ne marajo. Treba je dobre mere potrebitivosti, da ga vzdrži v rokah. Brca, joka, suje na vse strani, potolaže se šele, ko mu pokažejo obraz v ogledalu, kako je ves bel in umit, pa še takrat piha od skrite jeze ali kar je že v njem ob takih tretnikih.

Te zanimive slike sem se spomnil, ko sem bral tako neštvarni odgovor v "Our Page". Za božjo voljo, ljudje tam okrog Mladinske priloge, ali vas bomo morali ožigosati za otroke, ki se vode boje, vode kritike in ocene. Tako breamje in suvanje, kakor da bi bil Our Page res taká popolnost, kakor da so ti pisci vso modrost z eno žlico pozrili, kakor da so nam drugim možgani plesnivi. Ne bom navajal razne odstavke in vrstice, kaj bi pogreval stavke, za katere je onim piscem morada že žal. (Zato sem vas nazval za "roosterja," g. E. K., ker ste se tako petelinsko razšopirili, kakor da ste Sokratu, zvezdi vseh modrijanov, iz glave skočili.)

Nobeden pisatelj ni z neba padel zrel in cel. Eden največjih podpornikov v prijateljev mladinskega gibanja v Chicagi me je pokregal: "Father, zakaj nas 'napadate'? Ali ne veste, da se nobeden ni prisel popolen na svet? Da je tudi do popolnosti v pisanju deset stopnjic. Our Page je šele v povoju in se bo razmahnila v času, nobena reč se ne more čez noč razviti v triumfalni uspeh."

Prav je povedal. Tako pravim tudi jaz in pravi vsak. Toda kdo, mislite, bo spravil te gospode pisatelje na peto in deveto stopnje popolnosti v pisateljevanju? Čas jih bo počasi porival naprej. Jasno je kot beli dan, da se ne more nobeden povzeti do zadnje prečke na lestvi v enem samem mahu. Če mu pa kdo pomaga in ga še nekoliko porine, ali bo dočink neumen in ne bo hotel pomoći. Tako neumen se mi zdi vsak začetnik, ki se zaletava v kritiko, ki se je predzrnila ga soditi, ga opozoriti na te ali one napake, na te ali one nedostatke.

Kritika in uredniški koš sta brat pa sestra in ta dva sta že veliko dobrega storila marsikomu. Marsikoga sta ozdravila napačne domišljavosti. Kritika je kakor nož, ki odreže mlađi divjake. Kritika je kakor krtače, ki osnaži obliko in spravi iz nje madeže prahu in druge nesnage. Kritika je kakor košček mila, milo ti pomaga, da se hitreje umiješ... Uredniški koš je pa kakor hvalevredna lukanja tam ob cesti, v slučaju naliva gré vse grdobija, ki jo dež prinese, v naše kanale. Če bi te kanalizacije ne bilo, kako bi bilo po naših mestih? Če bi uredniškega koša ne bilo, če bi ne imel veljave pri urednikih in bi vtičali v svoje kolone vskako otroče poskušanje s peresom, kako bi bilo z literaturo? Kritika in koš brat in sestra in pri listu, kjer imata ta dva opravka, da vejata pleve od zrna, bo vse prav, vse lepo in vse na mestu.

Le še več kritike in več veljave uredniškemu košu. Naše vrste se ne bodo prav nič razredile. Nekaj jih bo odpadlo seveda. Teh pa škoda ne bo. Kar bo pa prišlo iz naših peres in izpod naših tipk, bo pa zlato.

Kdo more reči, da me ni vodila lepa misel, ko sem prvič

potipal življenje krog "Our Page". Rekel sem že včeraj, da nisem hotel razdirati, čeprav sem pisal morda nekoliko sarkastično. (Zdele se mi je, da je treba ostrejšega noža in bolj trde krtače.) Še daleč nisem misil, da imam opraviti s polnimi pisatelji in listom, ki bi jih lahko spravil med liste in pisatelje trajne vrednosti ali pa celo večjega slovesa. Ne, Tega nisem misil. Bi se tudi ne upal takih prijemati. Pač pa sem misil, da bom imel opraviti s pametnimi ljudmi, ki si dajo kaj dopovedati. In še danes sem prepričan, da je oni izbruh samo izbruh posameznikov, ne večine. Povedal sem že, da nisem bil jaz prvi, ki se je obregnil v vas. Se vsak, ki sem ga opozoril na "Our Page", je reklo: "Well." Obenem je pa bil na njegovem obrazu posmešek. Verujete ali pa ne. "Well" velja večini, posmešek pa otročjemu pisarjenju nekaterih.

Ameriška navada je baje, da listi drug drugemu ne izpodkopavajo ugleda, da ne polemizirajo, in tudi "Our Page" se hoče držati to "policy", samo zame so napravili izjemo, ker sem bil preveč "nadut" in sem si "preveč" dovolil. Koliko ugleda sem vzel listu, jojmene? Iz odgovorov, ki so jih zapisali posamezniki, sklepa človek naslednje:

Kar jih je piscev v krogu Mladinske Priloge, so sami "izkušeni možje", ki so hodili v "šolo življenja", naučili so se v ne vem kateri šoli, kako se "imenito" piše, piše o "lepih gračovih bodočnosti", o "temelju mladinskega gibanja", o "lepih idealnih ameriško-slovenske mladine", o "ponosu fantovstva in deklivšča", o "bodočem delu te mladine v preveliki in številno močni Jednoti", o "vsem lepem, dobrem, plemenitem in poštenim", o "vsebinu lepih resolucij v Waukeganu" itd.

Kar jih je v krogu bravcev, so ali mladi — "sobojevniki" in stari — "izsušeni dokumenti slovenskega izseljeništvu", ki bodo šli kmalu v penzion, kakor hitro bo zavirala zastava mladih. Ti stari lahko bero njihove "spise", če hočejo, ziniti pa ničesar! Ameriko Amerikancem, amerikansko rojenim, ameriškoga duha, "European stuff" pa naj bo daleč od nas. Če se je ta duhovnik obregnil ob nas. Beeee. To je nam toliko, kakor rački voda na hrbitu. Vse sproti spolzi na tla, ker ima račka v perju polno maščobe...

Ono "raco" si le sami ohranite; vsak vidi sedaj, da je precej maščobe in masla nerazsodnosti na vaših možganih, ker se vas vsa ta nedolžna voda skromne kritike ne prime.

Tako je sedaj, ko so še v povoju. Kako bo neki očetom in materom, če bo res takim prišla Jednota v roke. Materi v očetje ste si že zapisale kot, že imate zapeček? Ej slab se vam bo godilo. Dobro se vam že sedaj ne godi ravno od strani mladine. Vidimo in slišimo. Kako bo neki takrat, ko bote sedli in izrekli besede prednje, predaje duhovnega imetja in izročil, ki ste si jih pridobili s krvavimi žulji, s težkim trudem in odpovedjo? Prav nič črno ne gledam. Kdor kaj drugega pričakuje, naj se oglasi. Toda upam, da bodo drugi treznejši iz vrst mladine imeli besedo in ta beseda bo krepka beseda, ki bo imela dno v razsodni glavi in plemeniti duši. Hočemo, da pridejo taki mladini izročila očetov v roke, re pa domišljavim ljudem, ki bi radi obvladali svet, pa še sami se na papirju ne morejo obvladati.

Le malo bol skromno: dalje bote prišli, kakor pa, če trate na svoja ameriška prsa in se postavljate s svojo ameriško krvjo. V Ameriki velja, kar velja po vsem svetu! "Prava glava na ta pravem koncu in pravo srce na ta pravem kraju." Oboje skupaj. S "pravo" glavo pa nihče ne pride na svet, tudi ne s "pravim" srcem. Oboje si pridobiš s samovzgojo.

Morda sem že začel predaleč od naše stvari. Povrnim se bom jutri. Jutri se pa domenimo, kdo je dal mladim pravico raznavati naš najstarejši dnevnik, dnevnik, ki je v prvi vrsti delal pobudo Jednotinemu porastu in razmahu v dolgih letih rjenega življenja, kdo je dal mladini pravico imenovati ga "Scandalsheet", po domače cunja, ki samo škandale raznasa, in mu podtiskati ščuvanje ("instigation"). Ker sem že za jutri napovedal tvarino, povem še naslove svojih bodočih člankov: "Intermarriage — medium Mladinske priloge", — "Greener in 100%", — "Idealna naloga športa", — "Stari in mladi", — "Resolucija v Waukeganu" in morda pozneje še kaj. Še dolgo ne bo moja zadnja.

"ŠPASI" HALLOWEENA Isegajo meje šal in postanejo usodne. Tako so ti mladi vanjadi začiali v Evanstonu neko barako, v kateri je stanoval W. Leobbaka. Težko občangu moža so komaj še rešili smrti. — Požarna brama je toč prejela mnogo varljivih kljucov na oknih. V mnogih slučajih pa take šale pre-

čičajo meje šal in postanejo usodne. Tako so ti mladi vanjadi začiali v Evanstonu neko barako, v kateri je stanoval W. Leobbaka. Težko občangu moža so komaj še rešili smrti. — Požarna brama je toč prejela mnogo varljivih kljucov na oknih. V mnogih slučajih pa take šale pre-

čičajo meje šal in postanejo usodne. Tako so ti mladi vanjadi začiali v Evanstonu neko barako, v kateri je stanoval W. Leobbaka. Težko občangu moža so komaj še rešili smrti. — Požarna brama je toč prejela mnogo varljivih kljucov na oknih. V mnogih slučajih pa take šale pre-

čičajo meje šal in postanejo usodne. Tako so ti mladi vanjadi začiali v Evanstonu neko barako, v kateri je stanoval W. Leobbaka. Težko občangu moža so komaj še rešili smrti. — Požarna brama je toč prejela mnogo varljivih kljucov na oknih. V mnogih slučajih pa take šale pre-

čičajo meje šal in postanejo usodne. Tako so ti mladi vanjadi začiali v Evanstonu neko barako, v kateri je stanoval W. Leobbaka. Težko občangu moža so komaj še rešili smrti. — Požarna brama je toč prejela mnogo varljivih kljucov na oknih. V mnogih slučajih pa take šale pre-

čičajo meje šal in postanejo usodne. Tako so ti mladi vanjadi začiali v Evanstonu neko barako, v kateri je stanoval W. Leobbaka. Težko občangu moža so komaj še rešili smrti. — Požarna brama je toč prejela mnogo varljivih kljucov na oknih. V mnogih slučajih pa take šale pre-

čičajo meje šal in postanejo usodne. Tako so ti mladi vanjadi začiali v Evanstonu neko barako, v kateri je stanoval W. Leobbaka. Težko občangu moža so komaj še rešili smrti. — Požarna brama je toč prejela mnogo varljivih kljucov na oknih. V mnogih slučajih pa take šale pre-

čičajo meje šal in postanejo usodne. Tako so ti mladi vanjadi začiali v Evanstonu neko barako, v kateri je stanoval W. Leobbaka. Težko občangu moža so komaj še rešili smrti. — Požarna brama je toč prejela mnogo varljivih kljucov na oknih. V mnogih slučajih pa take šale pre-

čičajo meje šal in postanejo usodne. Tako so ti mladi vanjadi začiali v Evanstonu neko barako, v kateri je stanoval W. Leobbaka. Težko občangu moža so komaj še rešili smrti. — Požarna brama je toč prejela mnogo varljivih kljucov na oknih. V mnogih slučajih pa take šale pre-

čičajo meje šal in postanejo usodne. Tako so ti mladi vanjadi začiali v Evanstonu neko barako, v kateri je stanoval W. Leobbaka. Težko občangu moža so komaj še rešili smrti. — Požarna brama je toč prejela mnogo varljivih kljucov na oknih. V mnogih slučajih pa take šale pre-

čičajo meje šal in postanejo usodne. Tako so ti mladi vanjadi začiali v Evanstonu neko barako, v kateri je stanoval W. Leobbaka. Težko občangu moža so komaj še rešili smrti. — Požarna brama je toč prejela mnogo varljivih kljucov na oknih. V mnogih slučajih pa take šale pre-

čičajo meje šal in postanejo usodne. Tako so ti mladi vanjadi začiali v Evanstonu neko barako, v kateri je stanoval W. Leobbaka. Težko občangu moža so komaj še rešili smrti. — Požarna brama je toč prejela mnogo varljivih kljucov na oknih. V mnogih slučajih pa take šale pre-

čičajo meje šal in postanejo usodne. Tako so ti mladi vanjadi začiali v Evanstonu neko barako, v kateri je stanoval W. Leobbaka. Težko občangu moža so komaj še rešili smrti. — Požarna brama je toč prejela mnogo varljivih kljucov na oknih. V mnogih slučajih pa take šale pre-

čičajo meje šal in postanejo usodne. Tako so ti mladi vanjadi začiali v Evanstonu neko barako, v kateri je stanoval W. Leobbaka. Težko občangu moža so komaj še rešili smrti. — Požarna brama je toč prejela mnogo varljivih kljucov na oknih. V mnogih slučajih pa take šale pre-

čičajo meje šal in postanejo usodne. Tako so ti mladi vanjadi začiali v Evanstonu neko barako, v kateri je stanoval W. Leobbaka. Težko občangu moža so komaj še rešili smrti. — Požarna brama je toč prejela mnogo varljivih kljucov na oknih. V mnogih slučajih pa take šale pre-

čičajo meje šal in postanejo usodne. Tako so ti mladi vanjadi začiali v Evanstonu neko barako, v kateri je stanoval W. Leobbaka. Težko občangu moža so komaj še rešili smrti. — Požarna brama je toč prejela mnogo varljivih kljucov na oknih. V mnogih slučajih pa take šale pre-

čičajo meje šal in postanejo usodne. Tako so ti mladi vanjadi začiali v Evanstonu neko barako, v kateri je stanoval W. Leobbaka. Težko občangu moža so komaj še rešili smrti. — Požarna brama je toč prejela mnogo varljivih kljucov na oknih. V mnogih slučajih pa take šale pre-

čičajo meje šal in postanejo usodne. Tako so ti mladi vanjadi začiali v Evanstonu neko barako, v kateri je stanoval W. Leobbaka. Težko občangu moža so komaj še rešili smrti. — Požarna brama je toč prejela mnogo varljivih kljucov na oknih. V mnogih slučajih pa take šale pre-

čičajo meje šal in postanejo usodne. Tako so ti mladi vanjadi začiali v Evanstonu neko barako, v kateri je stanoval W. Leobbaka. Težko občangu moža so komaj še rešili smrti. — Požarna brama je toč prejela mnogo varljivih kljucov na oknih. V mnogih slučajih pa take šale pre-

čičajo meje šal in postanejo usodne. Tako so ti mladi vanjadi začiali v Evanstonu neko barako, v kateri je stanoval W. Leobbaka. Težko občangu moža so komaj še rešili smrti. — Požarna brama je toč prejela mnogo varljivih kljucov na oknih. V mnogih slučajih pa take šale pre-

čičajo meje šal in postanejo usodne. Tako so ti mladi vanjadi začiali v Evanstonu neko barako, v kateri je stanoval W. Leobbaka. Težko občangu moža so komaj še rešili smrti. — Požarna brama je toč prejela mn

Zapadna Slovanska Zveza
DENVER, COLORADO.

Naslov in imenik glavnih uradnikov.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Geo. J. Miroslavich, 3724 Williams St., Denver, Colo.
Tajnik: Anthony Jerin, 4825 Washington St., Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4801 Washington St., Denver, Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bidg., Pueblo, Colo.

NADZORNÍ ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochevar, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
2. nadzornica: Mary Grum, 4494 Washington St., Denver, Colo.
3. nadzornik: Joseph Skrabec, 412 W. New York Av., Canon City, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
2. porotnik: Anton Rupar, 408 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.
3. porotnica: Rose Grebenec, 1126 E. 61st St., Cleveland, O.
4. porotnik: Edvard Tomšič, Box 74, Berwind, Colo.
5. porotnik: Peter Blatnik, Box 286, Midvale, Utah.

URADNI GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Vse de narne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavno tajnik, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošte za sprejem v odrasli oddelki, spremembe zavarovalnicne, kakor tudi bolnišnice nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovani, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priklopijo. Kdor želi postati član zveze, naj se oglaši pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitev novih društev zadostuje osmec oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vse dejavnosti in potrebe listine.

SLOVENCI, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

Društvene vesti in naznanila

IZURADA DR. SV. KATARI
NE ŠT. 29 Z.S.Z.

Cleveland, O.

Tem potom vabim vse članice našega društva, da se udeleži prihodnje veselice, ki se bo vrnila dne 8. novembra v Knausovi dvorani na 22nd St. in St. Clair Ave. Članice pač kolikor mogejo pridrogo na to veselico, ker ta veselica namenjena vsej društvene blagajne in torej dolžnost vseh članic, prislokočijo v takem slučaju pomoci. Dalje prav uljudno smo cenjeno občinstvo od tega v daleč, da nas omenjene sicer posetijo v kolikor moč velikem številu. Za prvi obisk se vsem že naprej izvajujemo. — Za vso dobro posebno bodo, kakor po postrežbo bodo, skrbele naše vrle Kranice. Za srbeče podplate pa skrbel dobro znani Kališki orkester. — Torej na večer svetinja dne 8. novembra Knausovi dvorani.

Dalje prosim vse one, ki želijo društvo vaš društveni posetiti, da pridejo in posveti svoj delgudo v druge ob osmih zvečer. Vstopnina za otroke pri popoldanski predstavi bo samo po 15c in pri večerni 25c; vstopnina za odrasle bo 50c. Cisti dobiček bo v korist društvene blagajne, zato se uljudno vabi vse rojake iz Denverja in okolice, da se jo gotovo udeležite, kajti s tem boste pomagali omenjenemu društvu in tudi, kakor zgoraj rečeno, svojemu zdravju, ker smeh in zabava je ugotovljeno pozdravnik, da je neobhodno potrebno za človeško zdravje.

Torej na svetinja v nedeljo 9. novembra v Domu Slovenskih društev. Za obilo vdeleženja se priporočamo vsem Slovencem v Hrvatom od blizu in daleč ter se vam že v naprej zahvaljujemo.

Odbor.

P. S.—Na zadnji redni seji dr. sv. Martina, je bilo sklenjeno, da vsak član vzame eno vstopnico za omenjeno igro; onim, ki je vsled slabih finančnih razmer nemogoče tega storiti, je priporočljivo, da gredo k tajniku in vzamejo svoje vstopnice ter prodajo. Na vsak način je pa priporočljivo, da se igre sami vdeležite, ker ista je v resnici lepa in se vam jamči, da se ne boste kesali.

Our Young ZSZ.

STOP! LOOK! READ!

Cleveland, O.

St. Catherine's Lodge No. 29 Z.S.Z. wishes to announce that it will hold a dance on Saturday evening, Nov. 8th, in Knaus's Hall at E. 62nd Street and St. Clair Ave. The committee promises a good time to everybody. Let's all get together for a real good time.

and make this dance a great success. — Yours for a big time,

A member.

FROM THE ROYAL GORGE
CIRCLE NO. 46 Z.S.Z.

Denver, Colo.

Our Lodge.

Won't you come and join our circle,

This is a thing you won't regret,

To join the Royal Gorge Circle and a thing you won't forget.

Every member in this Circle is a true and royal friend, Who will always stand by you From beginning to the end.

Should it be in joy or laughter Should it be in sorrow or care, It will be the Royal Gorge Circle members

That will help you your trouble to bear.

Should ever a member leave us,

To be called over the road that we all must go,

I am sure that we will never be forgotten

By those that are left here below.

So won't you come and join our circle

So that you may come and see, And also become a true and royal member

Of the great lodge Z.S.Z.

Marie Smith.

A BIT OF NEWS FROM THE
PUEBLO BOOSTERS No. 3
W.S.A.

Pueblo, Colo.

The meeting was opened as usual on October 12. Supervisors Mr. Brayda and Mr. Klintz were there to help us along. At the next meeting we have agreed to have each member bring in a name of one who is not a member and who would like to become a member of the Pueblo Boosters. Each member readily agreed to do so.

As the weather is getting colder and games cannot be played outside any more, something has to be done so the meeting won't seem too dead or the members will not take an interest in their lodge.

So each member was asked what he or she would like to do at the next meeting and thereafter. One said he would like to play games, another tell jokes or have a musical program of some kind. But the members must take part in these things or else all will be a flop. Some think if the other fellow doesn't take part in it, he won't either. It should not go on like that. If no one wants to try and make the meeting enjoyable it will be dreary indeed at the meetings. So all of you members get some ideas into your head and try to beat the other fellow if you can. Don't get left behind, but take part in the doings. If you cannot play any kind of an instrument, you can at least recite something funny or do something so you won't be the black sheep of the bunch.

So now get together so the next meeting will be better than the last. If you are asked to give an idea, don't sit there and twist your thumbs. Be sure to be there at the coming meeting on the 9th of November.

Frances Raspet.

TRAIL BLAZERS LODGE
NO. 41 W.S.A.

Denver, Colo.

And now the Finale—The Trail Blazers Minstrel Show that was held on the evening of October 26th, proved everything that was written in the previous articles. "The event of the year" and that was just what it was.

As we came into the hall fully a half hour before the

curtain, the seats were nearly filled and as the orchestra played the first few measures of the opening chorus, the hall was filled to capacity with a crowd which numbered into several hundreds.

tation scene, celebrating Old Black Joe's Birthday. This scene was a wonder to behold. Picanninnies filled the stage, some of them were Robert Chemas, Geo. Miroslavich, Jr., Jaunita Chemas, Frank Grande, Jr., and Joseph Grubescic Jr. All the characters of the first part took part in the second part in various roles. Space prohibits us from naming and describing their roles. Mary Perme who was "Mammy Jinny" acted with her usual clever talent and her song was very well sung. Angeline Grande was the cook "Aunt Jemima". You ought to see how those darkies did water their mouth for her dinner. A live chicken was to be killed on the stage but was frightened so badly it layed an egg. Who wouldn't with Angie swinging a mean looking cleaver over your head. And now the sweetheart of the show or rather of this plantation scene, Anna Tezak as "Peruna" was splendid. Her solo was very well sung. "Caskerina" played by Helen Miroslavich was a dark young lady, whom the visiting 'swell' took great interest in. Her closing solo, was the most thrilling of the evening and has the acting talent of her father, Mary Novak as "Sassafrina" was the lady of the place. This was Mary's first stage performance and you can rest assured she is a great actress and will be seen quite often from now on.

Some of the most important characters in the second part were the following: Joseph Grubescic as "Old Black Joe", Frank Grande as the "Master of the Plantation", and "Gumbo" the straw boss who was John Peketz, Jr. The final curtain came to a close by a patriotic ending. A very clever idea on the part of the director Geo. J. Miroslavich, and wound up by the orchestra playing "Dixie".

This covers the show fairly well as far as the actual performance is concerned but the work that is really attached to a show of this was handled splendidly by the different committees.

First of all, the orchestra is complimented for its co-operation on the night of the show and during the rehearsals. Many thanks to Messers. Andrew Boytz, Frank Canjar, Michael P. Horvat, Paul Stevens, Geo. J. Miroslavich and

"Sam" — Paul Stevens, was the banjo eyed banjo player, and his strumming was one of the peppiest parts in the entire show. "Rastus", Matt Cherasas was a coker. His dialog was fascinating, and a splendid actor. Next Minstrel Show you will hear him sing.

This covers the first part pretty well, but to tell you the entire performance would be impossible as you would have to have seen it. There were no flaws anywhere and the performers acted their parts as though they had years of professional training. Compliments from many, some of them from persons of great knowledge of shows and from all walks of life were given to Geo. J. Miroslavich, the Director, and we were quite sure that the minstrels like him very much and would put in their best efforts for him.

While the stage was being re-set for the second part, two widely known minstrels, Frank Davies and Virgil Seely had a fifteen minute act in their own, comprised of songs, dances, jokes and rattling of the bones. These two black crows in their novelty act was a fitting touch in the program. Now for a glimpse at the second part.

The second part was a plan-

tation scene, celebrating Old Black Joe's Birthday. This scene was a wonder to behold. Picanninnies filled the stage, some of them were Robert Chemas, Geo. Miroslavich, Jr., Jaunita Chemas, Frank Grande, Jr., and Joseph Grubescic Jr. All the characters of the first part took part in the second part in various roles. Space prohibits us from naming and describing their roles. Mary Perme who was "Mammy Jinny" acted with her usual clever talent and her song was very well sung. Angeline Grande was the cook "Aunt Jemima". You ought to see how those darkies did water their mouth for her dinner. A live chicken was to be killed on the stage but was frightened so badly it layed an egg. Who wouldn't with Angie swinging a mean looking cleaver over your head. And now the sweetheart of the show or rather of this plantation scene, Anna Tezak as "Peruna" was splendid. Her solo was very well sung. "Caskerina" played by Helen Miroslavich was a dark young lady, whom the visiting 'swell' took great interest in. Her closing solo, was the most thrilling of the evening and has the acting talent of her father, Mary Novak as "Sassafrina" was the lady of the place. This was Mary's first stage performance and you can rest assured she is a great actress and will be seen quite often from now on.

The members who had spe-

cial duties to perform and who did their part wonderfully were the following: At the Bar, Anton Lunka was the superintendent and chief soda slinger, although he was ably assisted by Joseph Yurko and Mary Kalcevic. The lunch was taken care of by Elizabeth Peketz and Mary Novak. Mary besides taking part in the show spent the rest of her time waiting on the customers and it is members like her that makes the Trail Blazers what it is today. Ticket collectors were John Kalcevic, Louis Novak Senior and Junior. Ticket Office was well taken care of by our popular girls Lillian Horvat and Rose Yurko. Frank Prisacar handled the spotlight and Vincent Stonich, Martin Krasovich and Frank Vidick were an immense help on the stage with the lights, curtain, etc.

The Trail Blazers Lodge takes this means of thanking our many friends and patrons who helped in anyway in making this show a huge success, we particularly thank all ad-

vertisers in our program and you can rest assured that we will not forget you. Many thanks to the cast and to the director, Mr. Miroslavich. To all committeees, Publicity, Scenery, Electrical & Miscellaneous were well managed.

We also wish to express our appreciation to Mr. Jas. P. McConaty of the Boulevard Mortuary, Mr. Frank Davies and Mr. Virgil Seely, for their work in this show, and to Mr. and Mrs. Steve Malensek.

We were glad to have among us that evening Messers: Matt Kochevar, Pres. of the Supreme Board of the Z.S.Z., John Germ, Frank Pike and family, John Butkovich, Mr. Roper, Trontel family, and several others whose names we were unable to get. These visitors came over 150 miles from Pueblo, Colo. to witness this event. Your visit was greatly appreciated and we hope we may be able to repay you in your time of need. Joseph Shaball, President of the Trail Blazers was one of the happiest men in the hall as he witnessed this success he had longed for. The crowd

spomini. Ob priložnosti Vam bom skušala za vso Vašo prijaznost vsaj deloma povrniti. Rada bi v tej zahvali imenovala imena vseh udeležen, pa bi vzel preveč prostora, radi tega oprostite ako sem imena izpustila.

Sprejmite še enkrat mojo najprisrješo zahvalo in Bog Vam povrniti.

Vaš Vam hvaležna (Ogl.) Mary Zalar.

Tel. v uradu: Cicero 610.
Rezidenca: Cicero 4484.

DR. FRANK PAULICH
SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK

Urad:
2123-25 South 52nd Ave.,
CICERO, ILL.
(Poleg Elevatorja.)

Uradne ure: Od 9 do 12 dopolno, 1 do 5 pop. in 6.30 do 9 ure zvečer.
Ob sredah od 9 do 12 dopolno.
(47)

DR. J. E. URSICH
ZDRAVNIK IN KIRURG

-2000 West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

Uradne ure: 1-3 popoldne in 7

-8 zvečer.

Uradni telefon: Canal 4918
Rezidenčni telefon: La Grange 3966

PO DNEVI NA RAZPOLAGO
CELI DAN V URADU.

POZOR!

Velika Blasnikova

Pratika

za leto 1931

J E T U K A J !

Cena 20 centov

S POŠTNINO

Pišite takoj po njo dokler
v zalogi.

Pratika je letos prav izvrstno urejena in bo vsakemu ugajala.

Zastopniki in razpečevalci Pratik prijavijo, koliko jih želijo.

Naročila sprejema

Knjigarna Amer. Slovenec

1849 West 22nd Street,
Chicago, Ill.

SIR H. RIDER-HAGGARD:

Hči cesarja Montezume

ZGODOVINSKA POVEST

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

Tedaj šele sem razumel, da sem sedaj bil bog in največji bogov, dasi sem se tisti trenutek bolj počutil kot norec, da še nikoli tak.

Nato so se prikazali možje, resnobni, častljivi, noseč plunke v roki. Povedali so mi, da so to moji varuh in učitelji, in ž njimi je prišla dolga vrsta kraljevih pažov, ki so bili moji služabniki. Z godbo so me peljali iz dvorane; pred menoj je stopal klicar, ki je oznanjal, da sem jaz bog Tezkatlipoka, duša sveta, stvaritelj sveta, ki je zopet prisel obiskat svoje ljudstvo. Vodili so me po vseh dvoriščih in neskončnih sobah palače, in kamorkoli sem prisel, so se moški, ženske priklanjali do tal pred menoj in častili mene, Toma Wingfielda, doma iz Ditchinghamova v okrožju Norfolk, tako da sem naposled že mislil, da sem znored.

Nato so me posadili v nosilnico in me nesli po griču Čapoltepek nizdol in po cestah in ulicah, dokler nismo dospeli do velikega trga, kjer je stal veliki tempelj. Pred menoj so hodili klicarji in duhovni, za menoj so sledili paži in plemiči, kamorkoli pa smo prišli, povsod so se množice vrgle na kolena, tako da sem naposled dejal sam pri sebi, da je prav utrudljivo in nadležno biti takov bog. Nato se me nesli skozi zidovje, okrašeno s krami in po vijugasti poti mogočne piramide do vrha, kjer so stali templji in maliki; tukaj se je oglasil velik hoven in svečeniki so meni na čast žrtvovali žrtev za žrtvijo, da mi je slabo prihajalo ob pogledu na toliko krv in zlobe. Zdajci so me povabili, naj stopim iz nosilnice in polagali bogate preproge in cvetlice, da sem stopal po njih; naenkrat se me je polastil silen strah in že sem mislil, da bo od še mene žrtvovali na čast meni ali kakemu drugemu božanstvu. Vendar se to ni zgodilo. Peljali so me do roba piramide ali vsaj tako blizu kolikor sem se upal iti, ker sem se bal, da me ne bi iznenada zgrabili in vrgli v prepad. Tukaj je veliki duhoven oznani moje božanstvo tisočim in tisočim, ki so bili zbrani spodaj, in vsi so pripognili svoja kolena, da počaste mene, duhovniki zgoraj in množice zdolaj. In tako je šlo nadalje, da se mi je kar v glavi vrtelo od čaščenja, vpitja, godbe, žrtev in smrti, in prav hvaležen sem bil, ko so me naposled nesli nazaj na Čapoltepek.

Tukaj so me čakale nove časti; peljali so me namreč v krasne sobane, ki so mejile na sobano cesarja samega; povedali so mi tudi, da mi je Montezumova služinčad na uslužo in da umrje oni, ki ne bi hotel izvršiti moje povelja.

Naposled sem se res oglasil in jim povedal, da se moje povelje glasi, da naj mi privoščijo nekoliko počitka vse do gostije, katero so pripravljali zame v sobanah kneza Guatemoka, ker sem upal, da najdem tam Otomi.

Moji varuh in plemiči, ki so mi stregli, so mi odgovorili, da moj služabnik Montezuma upa, da bom tisto noč pri njem na gostiji. Vzlič temu sem vztrajal pri tem, da se moje povelje izvrši. Nato so me zapustili rekoč, da se v eni uri zopet vrnejo, da me popeljejo na gostijo. V svoji sobi sem odvrgel znake svogega božanstva in se vrgel na blazino, da bi se nekoliko odpočil in premišljeval; pri tem se me je lotila neka vzhičenost; mar nisem bil bog, ali nisem imel skoraj neomejeno oblast? Ker pa sem že po naravi previden in oprezen,

sem začel ugibati, zakaj da sem bog in koliko časa bo moja božanska oblast trajala.

Preden je minila ura, so prišli paži in plemiči z novimi oblačili, v katere so me oblekli, in svežimi cveticami, s katerimi so mi ovenčali glavo, in so me odpeljali v Guatemokove sobane; spredaj pred nami so stopale lepe ženske, ki so igrale na različna godbena orodja.

Tam me je čakal knez Guatemok, da me sprejme; v resnici me je sprejel z vsemi častmi, kakor da bi bil jaz, njegov ujetnik in tovariš, prvi med kralji. A vendar se mi je dozdevalo, da sem videl v njegovih očeh poleg radosti tudi žalost. Sklonil sem se k njemu in mu šepeta rekel:

"Kaj pa pomeni vse to, knez?" sem ga vprašal. "Ali se norčujejo iz mene ali sem v resnici bog?"

"Tih!" je odvrnil, se globoko priklonil in tihov govoril: "To pomeni zate dobro in slabu, prijatelj Tjule. Drugikrat ti povem." Nato pa je na glas pristavljal: "Ali ti je všeč, o Tezkatlipoka, bog vseh bogov, da prisedemo k večerji s teboj, ali morebiti želiš sam vživati večerjo?"

"Bogovi ljubijo dobro družbo, knez," sem mu odgovoril.

Med tem govorjenjem sem bil opazil, da je bila med prisotnimi tudi kneginja Otomi. Ko smo stopali k nizki mizi, okoli katere smo pozneje posedli na blazino, sem ostal za drugimi in pazil, kam bo sedla ona, nato pa sem se neutegoma usedel zraven nje. To je vzbudilo med družbo nekoliko zmede, kajti zame so bili pripravili častno mesto ob vzglavju mize, kjer je bil na moji desni sedež Guatemoka, na levi pa njenove žene, kraljevske Tekuičko.

"Tvoj sedež je tam, o Tezkatlipoka," je rekla in zardela pod olivkasto polto.

"Bog vsekakor lahko sede, kamor se mu zlžubi, kraljevska Otomi," sem odgovoril; "sicer pa," sem pristavljal tihov, da me je samo ona slišala, "kje morem najti boljše mesto kot ob strani najbolj dražestne boginje na zemlji?"

Iznova je zardela in odgovorila: "Žal, jaz nisem boginja, temveč zgolj umrjoče dekle. Poslušaj: ako želiš, da bi pri naših gostijah in svečanostih bila tvoja tovarišica, moraš izdati posebno povelje; potem se nikdo ne bo drznil biti neposluhen tebi, niti sam Montezuma, moj oče."

Tedaj sem vstal in izjavil v prav šepavem azteškem jeziku plemičem, ki so mi stregli: "Moja volja je, da bodi moj prostor vedno ob strani kneginje Otomi."

Pri teh besedah je Otomi še bolj zardela in med gosti se je začulo mrmljanje; knez Guatemok je bil izprva jezen, nato pa se je nasmjal. Plemiči, moji strežniki, so se priklopili in njihov govornik je odgovoril:

"Besedam Tezkatlipoke moramo biti pokorni. Sedež kraljevske kneginje Otomi, ljubljenke Tezkatlipokove, naj se postavi poleg boga."

(Dalje prih.)

V vsakem slučaju, če želite prodati, ali kupiti, oglašajte v "Amerikanskem Slovencu"!

IZ SLOV. NASELBIN.

(Nadaljevanje z 2. strani.)

med nas. V starem kraju se je mudil tri meseca v Št. Miheljski fari, kjer je imel posestvo, katerega je prodal. Svoji družini je prinesel veliko vsakovrstnih daril. V starem kraju je obiskal vse lepše kraje v Jugoslaviji. Šel je obiskat tudi brata v Zagreb. Izrazil se je, da se človek tudi tam naveliča, ker je tam po deželi bolj revščina doma in kriza. Najboljši vtis je odnesel z Gorenjske. Trdi, da so tamamožni kmetje precej premožni. — O Zagrebu pa pove, da je krasno mesto. Sploh pove, da je vesel, da se je iznebil tam posestva in prišel nazaj v svobodno (?) Ameriko. Dobro došel!

Tudi Mr. August Kolender se je vrnil te dni. Kakšne vtise je neki on odnesel? Mr. Kolender je splošno znana prijazna osebnost. Zaposen je v uradu našega slovenskega Councillmana J. L. Mihelich Co., v Slov. Nar. Domu na St. Clair Ave. Spremljal je precejšnje število potnikov domov in se je sedaj zopet vrnil. Upravno, da bo kaj načekal v časopisu, ker je gotovo veliko doživel.

Na E. 61st St. in Glass Ave. je že prva lopata izkopala široko jamo. Delajo slov. cerkev sv. Vida.

Cleveland se vedno bolj širi in ima po mnemu strokovnjakov še lepo bodočnost. Kras mesta je nova postaja v osrčju mesta. Kdor pride v Cleveland, naj si to najprej ogleda in začudil se bo. Da bi pa kdo hodil sem iskat dela, tega mu pa ne svetujem. Le ako ga mošnjiček tišči, naj pride nekoliko denarev zafučkat. — Lahko ga spravimo tudi v "v rožce", ker raste v ohajski delavci dobro grozdje. Tekočini pa pravimo ohajčan. Da varamo suhače, pijemo včasih tudi "pop", s katerim nas zalaga Mr. John Potokar, ki ima tukaj tovarno za izdelavo mehkih pijač. — Najhujši stiskač v naši naselbinji je prav gotovo Mr. Knaus. On preša in stiska grozdje vsako leto. Letos se sliši, da so stiskači odpravili

"trust" in bodo zahtevali "kes". Če ga nimaš, pa piti ne smeš. Hugo bo to.

Hooverjeve komisije još nije k nam. Bog ve, kod se klati. Clani komisije so najbrže vse bogati, zato jih ni briga za lačnega siromaka, ki trudno in brez zasluga koraka in se trese mraza. Poročevalec.

Sirom Jugoslavije

Nezgoda

V Sloveniji vasi na Dravskem polju je 27letni Anton Vazerič tako nesrečno padel, da si je razbil glavo. Prepeljali so ga v bolnico.

Lahek potres

Iz Ljubljane poročajo, da so tamomožni seismografi na univerzi zaznamovali ponoči od 7. na 8. oktobra lahek potres, ki je trajal dve sekundi.

Vlom v Maribor

V borzo dela v Mariboru so neznanii storilci vložili in pokradli skoro 5000 Din, kateri so bili pripravljeni za izplačilo.

Za Božič

SKUPNO POTOVANJE

Skoro vsi Slovenci, ki potujejo letos v starj kraj za božične praznike, se udeleže skupnega potovanja na 12. DECEMBRA na priljubljenih francoskih brezpotnikih.

ILE De FRANCE

Ako ste Vi med njimi, se takoj pričasite na spodaj navedenih naslov, ako se še niste.

DENARNE POŠILJATVE

V ameriki so božični prazniki čas dejanja in pošiljanja darov. Zvesti temu običaji so Slovenci že od prvega začetka zlasti za Božič posiljati svojim sorodnikom in prijateljem darov v obliki denarnih pošiljek. V starem kraju bodo letos ameriški darovi posebno dobrodošli. Spomnijte se svojcev v starem kraju s primernim darom, ako le morete!

Naša banka pošilja denar v starj kraj in vse druge dele sveta hitro in zanesljivo in brez stroškov za prejemnika. Za točno dostavljanje božičnih pošiljek je pa še posebej preskrbljeno. Pošljite letos svoje denarne darove "skoz" našo banko.

LEO ZAKRAJŠEK

Midtown Bank of

New York

630—9th Avenue,

New York, N. Y.

Ljubka
spalnica v
nekem mo-
dernem
v zem-
stanovanju

ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY
BELL SYSTEM
One Policy • One System • Universal Service

ČEMU

b) se mučili doma s perilom, ko vam operemo mi po nizki ceni. Mi pridemo po vaše perilo na dom in ga vam zopet prideljemo na dom poklicite nas na telefon!

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO.

FRAN GRILL, predsednik

1729 W. 21st Street,

Chicago, Ill.

Tel. Canal 7172-7173

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Ali je res tako?

Ako je g. Molek tako zapisal, kakor je slišal, potem je le vestno reportiral, in to bi bilo v redu.

Pogledat je šel v Ljubljani tudi v Jugoslovansko tiskarno. Pis:

"Obiskal sem Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani, o kateri pravijo, da je najboljša v Jugoslaviji. Tam se tiska 'Slovenec' in vse ostale klerikalne publikacije. Urednik mesečnika 'Ilustracije', mlad in prijazen gentleman, mi je pokazal vse oddelke. V tiskarni je uposlenih veliko število dekle in plačane so zelo slabo. (Nad) vratmi vsakega oddelka tiskarno je kip kakega svetnika ali svetnice in moj vodja mi je omenil, da kipi niso tam radi, ker je tiskarna pobožna!"

Židovski rabinci tudi utemeljejo svoj "odlok". Ali so ga povzeli od dosedanjih kontrolerjev, in prav razvidno. Nicelovo, nič na tem. Kontrolerji se z rabinci popolnoma strinjajo, kar kažejo tudi slovenski kontrolerji v Prosveti, in strinjali se bodo oboji tudi pri temeljevju pač oboji glasom Prosvete:

"To svoje novo stališče so podprtli z argumentom, da rojstvo človeka naravna sila... , kakor parni električni, ki miči in drugi naravni procesi. Človek se je naučil kontroliратi te procese v svojo korist in zato sme upravičeno kontrolirati tudi rojstva ljudi, kjer so kamorkoli in kadarkoli je takratna kontrola potrebna in koristna skupnim koristim človeštva."

"Rojstvo človeka naravna sila... , kakor parni, električni... procesi." Pač tudi nekaj naravne sile, ker tu na zemlji je človek pač kos narave. Ali je pa človek res le naravna sila, kakor para, električni? Kako potem, gospodje, rabinci in kontrolerji, da ta pari in električni enaka naravna sila, ta človek, kontrolira pari in električno in vse druge naravne sile? Zakaj pa n. pr. para ne kontrolira človeka in človeškega rojstva?

Govorijo o razumnosti, ampak je pod solncem še precej razumnosti poleg neke razumnosti rabincev in porodnih kontrolerjev.

Dalje piše g. Molek:

"Reporterji ljubljanskih dnevnikov so zanimivi ljudje. 'Slovenec' je star klerikalni list, glasilo škofa, njegov reporter, s katerim sem se kmalu sešel v kavarni, mi pa je dal razumeti, da ni klerikalec. Pisal ne bo nič o izletnikih S.N.P.J., ker ne sme! Drugače bi. Poročalec nekega drugega dnevnika je tudi v razgovoru pokazal, da je radikalnega mišljenja. Reporterji smatrajo svoje službe kot tovarniško delo, ki ne ovira njihovega prepričanja!"

Reporterji so res včasih zanimivi, tudi to je znano. — Kruh, kruh... Sicer pa je le častno za "Slovenca", aki pušti reporterjem osobna nazivnina. Na drugi strani pa noben list ne bo mogel pripuščati, da ga "redigira" morda kak reporter, aki je lič količaj na mestu. Ako najde g. Molek tudi to morda — zanimivo, je sam vrlo naivén urednik.

Ako je vse tako, kakor poročano, da urednik lista "Ilustracije" nikakor ni "pobožen", niti delavci in delavke v katališki tiskarni niso, temveč je "pobožna" le tiskarna, in dalje, aki je tako, da reporter "Slovenca" ni klerikalec in bi bil rad pisal o svobodomiselnih izletnikih, pa samo ni smel, aki je vse tako, potem je stvar pač zanimiva prvi v obč. in drugič je moralno vse to biti hladilen flajščrek za g. Moleka, ko je našel v katališki tiskarni take svojim nazorom sorodne razmere